

PEDAGOGICKÁ
FAKULTA
UNIVERZITA KARLOVA

DVZMD07_Památník odsunu Němců jako kontroverze?

DVZMD07-v02

Metodika pro učitele

Autoři: Mgr. Martin Vonášek

Anotace: Následující digitální vzdělávací zdroj (DVZ) se věnuje památníku internačního tábora Hanke, cíle DVZ jsou snadno přenositelné na jiné téma (proměny vnímání památníků v čase, vznik a zánik památníků atd.). DVZ pracuje s on-line verzí článku v Moravskoslezském Deníku, který funguje jako úvodní vhled do problematiky a motivuje k následující práci. Článek lze nahradit vlastním výkladem, prezentací. Hlavní práce studentů spočívá v několika hlavních rovinách:

- Četba článku (popřípadě seznámení s prezentací, výkladem učitele) a jeho pochopení.
- Vyhledání dalších potřebných informací na internetu.
- Diskuze nad anketou, která je součástí článku, diskuze nad pietním textem památníku.
- Formulace alternativního textu a jeho obhajoba.
- Tvorba on-line dotazníku (popřípadě SMS zprávy a získání více odpovědí), který by kopíroval anketu článku, sdílení dotazníku a diskuze nad získanými odpověďmi, jejich prezentace.

Cíle DVZ spočívají v kombinaci historické gramotnosti (studenti analyzují mediální obraz vzniku a recepce památníku veřejností) a digitální gramotnosti (viz dále).

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Podpora
rozvoje
digitální
gramotnosti

Tento materiál je včetně všech svých částí licencován licenci
Creative Commons BY-SA 4.0. Licenční podmínky navštivte na adrese <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/legalcode.cs>.

ZÁKLADNÍ ÚDAJE	
název	Památník odsunu Němců jako kontroverze?
autoři	Martin Vonášek
kontakt	martin.vonasek@hladnov.info
typ DVZ	textový materiál (informační text, pracovní list, test)
formát DVZ	docx, pdf
ANOTACE	
<ul style="list-style-type: none"> Následují digitální vzdělávací zdroj (DVZ) se věnuje památníku internačního tábora Hanke, cíle DVZ jsou snadno přenositelné na jiné téma (proměny vnímání památníků v čase, vznik a zánik památníků atd.). DVZ pracuje s on-line verzí článku v Moravskoslezském Deníku, který funguje jako úvodní vhled do problematiky a motivuje k následující práci. Článek lze nahradit vlastním výkladem, prezentací. Hlavní práce studentů spočívá v několika hlavních rovinách: <ul style="list-style-type: none"> Četba článku (popřípadě seznámení s prezentací, výkladem učitele) a jeho pochopení. Vyhledání dalších potřebných informací na internetu. Diskuze nad anketou, která je součástí článku, diskuze nad pietním textem památníku. Formulace alternativního textu a jeho obhajoba. Tvorba on-line dotazníku (popřípadě SMS zprávy a získání více odpovědí), který by kopíroval anketu článku, sdílení dotazníku a diskuze nad získanými odpověďmi, jejich prezentace. Cíle DVZ spočívají v kombinaci: <ul style="list-style-type: none"> historické gramotnosti: studenti analyzují mediální obraz vzniku a recepce památníku veřejností digitální gramotnosti (viz dále) 	
klíčová slova	odsun, Němci, internační tábor, památník

ZAMĚŘENÍ DVZ			
oblast RVP	Moderní doba II - Soudobé dějiny	obor	
předmět	Dějepis		
časová dotace	2 x 45 min.	věk žáků	3 – 4. ročník (16-19 let)
vhodné zařazení	Evropa a svět po válce (RVP G): téma může být pojato jako historiografické a lze jej proto užít během diskuzí nad různými přístupy k minulosti a článek použit jako „důkazový“ materiál. Běžnější bude zařazení do prezentování konce druhé světové války v Československu. Zajímavé je i zařazení do dějepisného semináře a sledování obecnějších otázek týkajících se kontroverzních památníků, etickému pojetí morálně nejasných historických událostí a historickým stereotypům.		
vstupní požadavky na žáka	Studenti se orientují na časové ose druhé světové války, umí alespoň částečně vnímat význam příčin a důsledků v kontextu období 1945-1946.		
mezipředmětové vztahy	Informační a komunikační technologie, Mediální výchova, Výtvarná výchova		

CÍLE A VÝSTUPY	
cíl	<ul style="list-style-type: none"> Studenti umí odpovědět na otázku proč čteme článek z regionálního tisku a jakým způsobem jej můžeme vztáhnout k historickému období konce druhé světové války. Další potřebné informace k tématu odsunu Němců z čsl. pohraniční vyhledají na internetu. Student je schopen vytvořit on-line dotazník, naučí se jej distribuovat na sociálních sítích a prezentovat získaná data. Lze nahradit pomoci SMS a zasláním otázky vybraným kontaktům. Student si uvědomí jakým způsobem lze získaná data prezentovat, jak pracuje s osobními údaji získanými na základě on-line dotazníků.
prioritní digitální kompetence	3.1 Vytváření digitálního obsahu 4.2 Ochrana osobních údajů a soukromí

další digitální kompetence	1.1. Prohlížení, vyhledávání a filtrování dat, informací a digitálního obsahu 2.4. Spolupráce prostřednictvím digitálních technologií
další kompetence	Čtenářská gramotnost: přepracovat, doplnit text památníku s ohledem na různé historické aktéry. Výtvarná výchova: výtvarné pojetí památníku a jeho umístění v městské krajině. Mediální gramotnost: analýza mediálního sdělení, cílové publikum, cíle ankety, jaká je moje "sociální bublina".

MATERIÁLNÍ A TECHNICKÉ ZABEZPEČENÍ	
nutné pomůcky pro práci s DVZ	
nutné vybavení pro učitele	PC, webový prohlížeč, připojení k internetu, dataprojektor
nutné vybavení pro žáka	PC, tablet nebo chytrý telefon - podle dostupnosti, webový prohlížeč Připojení k internetu

METODICKÉ POKYNY

organizační formy a metody výuky

Frontální nebo skupinová práce s textem, diskuze nad článkem, lokace památníků na mapě - kontextualizace tématu.

Skupinová práce: úpravě textu památníku/vytvoření alternativního textu a prezentace vlastního názoru.

Individuální nebo skupinová práce na přípravě dotazníku.

Individuální, nebo skupinová prezentace získaných odpovědí a diskuze nad výsledky dotazníků - charakteristika vlastní "sociální bubliny".

vhodný postup

1. Kontextualizace (5 min.)
 - a. Studenti se seznámí s cíli DVZ a pochopí je - dokáží odpovědět na jaké otázky budeme hledat odpovědi.
 - b. Proč se tématu budeme věnovat.
2. Práce s [on-line článkem](#) (25 min. - lze nahradit výkladem, prezentací učitele za použití následujících zdrojů)
 - a. Porozumění textu
 - i. Proč vznikl památník připomínající existenci tábora Hanke? (schopnost interpretovat kontext článku)
 - ii. Proč docházelo k internaci Němců v táboře, jak tábor fungoval? (zařazení internačního tábora do dobových souvislostí)
 - b. Porozumění anketě (*článek obsahuje odpověď dvou politiků na otázku: "Co ve vás vzbuzuje pietní místo k připomínce umučených a popravených civilistů v internačním táboře Hanke?" V případě práce bez článku, lze tuto fázi nahradit položením podobné otázky studentům.*)
 - i. Jak a v čem se liší názory politiků respektive studentů?
 - ii. Proč se jednotlivé názory liší, v čem jsou si podobné?
3. Práce s [textem na památníku](#) (15 min.)
 - a. Rozdělíme žáky do skupin - studenti pracují každý na svém PC, ale ve skupině
 - b. Otázky:
 - i. Jak na vás text působí?
 - ii. Jak a proč byste text změnili?
 - c. Každý student vytvoří vlastní text památníku (použijte odkazovanou fotografii), stručně svůj text okomentuje/vysvětlí (proč jsem text změnil/nezměnil), komentuje rozdílné názory ve své skupině a svoji práci celá skupina následně sdílí s učitelem a ostatními žáky.
 - i. Použijte vhodný on-line nástroj - nabízí se např. Google/Office 365 prezentace. Příspěvky je nutné zveřejnit a sdílet url adresu příspěvku s ostatními tak aby měli možnost vaši práci komentovat
 - ii. Můžeme vybědnout studenty ke komentování vytvořených textů z jiných skupin.
4. Tvorba dotazníku (15 min. - k tvorbě dotazníku je možné použít více různých [nástrojů](#), dotazník na sociální síti, nebo SMS sdílenou větší skupině)
 - a. Studenti si vyberou jeden konkrétní nástroj pro tvorbu dotazníku.
 - b. Formulují vlastní otázku dotazníku (lze použít výše uvedenou, nebo vlastní)
 - i. Co ve vás vzbuzuje pietní místo k připomínce umučených a popravených civilistů v internačním táboře Hanke?
 - ii. Otázku lze zobecnit: Je důležité si připomínat odsun Němců prostřednictvím památníku konkrétních míst? Proč?
 - iii. Otázku je samozřejmě nutné přizpůsobit jinému tématu (pomníku, pietnímu místu apod.)
 - c. V krátkém komentáři vysvětlí respondentům cíle dotazníku
 - d. Studenti sdílí dotazník prostřednictvím svých sociálních sítí
5. Bezpečnost a prezentace odpovědí (20 min.)
 - a. Během čekání na první odpovědi se zaměříme na následující otázky:
 - i. Jaký typ nástroje jste pro svůj dotazník zvolili a proč?
 - ii. Sbíráte nějaké osobní údaje respondentů - jméno, věk, pohlaví?
 - iii. Prostřednictvím jaké sociální sítě jste svůj dotazník sdíleli, proč jste vybrali tuto konkrétní sociální síť?
 - iv. Lze podle druhu sociální sítě očekávat typické/podobné odpovědi? Na základě čeho je možné predikovat podobu odpovědí (kamarádi, věk, studium, zájmy)?

- v. Jak budete prezentovat výsledky dotazníku? Na co je zapotřebí si dát pozor (odpovědi anonymizovat např. v případě sms)?
 - vi. Proč čekáme na odpovědi dlouho, proč jsme za celou hodinu žádnou odpověď nezískali - otázka může být příliš/málo konkrétní, použili jsme nevhodný nástroj, není vhodný čas, otázka je příliš/málo kontroverzní.
 - vii. Jak motivovat respondenty k odpovědi?
6. Prezentace odpovědí (10 min. - tuto část lze vypustit a navýšit čas bodu 4 a 5)
- a. Záleží na schopnostech studentů a jejich případné předchozí zkušenosti s tvorbou dotazníků.
 - b. Někteří studenti použijí jen SMS a jsou schopni rychle prezentovat získané odpovědi.
 - c. Jiní studenti otázky málo konkretizovali a mohou čekat na odpovědi dlouho - jejich získané odpovědi můžeme prezentovat v následující hodině.
 - d. Během čekání na případné první odpovědi se věnujeme bodu 5 - pokud někdo obdrží odpověď většinou ji rád hned prezentuje.
 - e. Prezentaci odpovědí můžeme vynechat v případě, že studenti v průběhu hodiny (po rozeslání dotazníku) žádné odpovědi nezískají, popřípadě pokud odmítají získané odpovědi prezentovat.

očekávané problémy

- Učitel by měl mít základní dovednosti v oblasti ICT, před hodinou je dobré vyzkoušet si některé konkrétní nástroje.
- Studenti se mohou zaměřit jen na jeden konkrétní nástroj pro tvorbu dotazníku, který považují za nejjednodušší. Je dobré je motivovat k práci s novými nástroji - např. vysvětlením výhod, nevýhod jednotlivých nástrojů. Přesto není cílem je nutit k jedné preferenci.
- Časové hledisko může být značně variabilní a řadu činností lze zkrátit, zjednodušit a zaměřit se více na konkrétní dovednost.